

## Podcast Wie zijn wij?

### Aflevering 3 – Omgaan met diversiteit

#### Begrippenlijst

| Begrip                           | Betekenis in de aflevering                                                                                                                                                              |
|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Kleurenblinde visie</b>       | Een kijk op diversiteit die vooral benadrukt dat iedereen gelijk is en beoordeeld moet worden op individuele verdiensten. Verschillen in cultuur of etniciteit krijgen weinig aandacht. |
| <b>Assimilatiegerichte visie</b> | Een visie die uitgaat van een dominante cultuur waaraan anderen zich moeten aanpassen. Culturele en etnische verschillen worden zoveel mogelijk verkleind.                              |
| <b>Multiculturele visie</b>      | Een visie waarin verschillen tussen mensen erkend en positief benaderd worden. Diversiteit wordt gezien als iets dat uitwisseling en verrijking mogelijk maakt.                         |
| <b>Cultureel relativisme</b>     | De opvatting dat normen en gedragingen volledig vanuit hun culturele context bekeken worden. De aflevering benadrukt dat dit niet                                                       |

|                            |                                                                                                                                                               |
|----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                            | betekent dat op school alles gezegd of gedaan kan worden.                                                                                                     |
| <b>Nihilisme</b>           | De opvatting dat niets voldoende waarde heeft om je over uit te spreken of voor op te komen. De aflevering stelt expliciet dat dit niet het kader van GO! is. |
| <b>Macroniveau</b>         | Het breedste niveau van regelgeving. In de aflevering gaat dit onder meer over regels en rechten uit de Belgische Grondwet.                                   |
| <b>Mesoniveau</b>          | Het niveau van organisaties en instellingen. In deze context gaat het om het pedagogisch project van GO! en het schoolreglement.                              |
| <b>Microniveau</b>         | Het niveau van het individu, zoals de leerkracht, leerling of ouder, waarop regels van hogere niveaus concreet doorwerken.                                    |
| <b>Gelijkheidsbeginsel</b> | Het principe dat mensen dezelfde rechten en plichten hebben voor de wet en niet gediscrimineerd mogen worden op basis van persoonlijke kenmerken.             |

|                               |                                                                                                                                                                                       |
|-------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Neutraliteit</b>           | Het principe dat openbaar onderwijs verschillende overtuigingen respecteert en geen bepaalde overtuiging oplegt. In de aflevering wordt dit gekoppeld aan artikel 24 van de Grondwet. |
| <b>Actieve neutraliteit</b>   | Een invulling van neutraliteit waarbij actief wordt opgetreden tegen discriminatie en uitsluiting op basis van onder meer geslacht, geaardheid, etniciteit of overtuiging.            |
| <b>Actief pluralisme</b>      | Een basisprincipe van GO! waarbij verschillende overtuigingen en achtergronden naast elkaar kunnen bestaan en met elkaar in dialoog gaan.                                             |
| <b>Schoolreglement</b>        | Het document waarin een school rechten, plichten en afspraken concreet vastlegt. Het vormt een belangrijk kader voor leerlingen, ouders en personeel.                                 |
| <b>Handelingsverlegenheid</b> | Niet weten hoe je moet reageren of handelen wanneer gedrag of uitspraken botsen met regels,                                                                                           |

|                                        |                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                        | waarden, normen of je eigen kennis en ervaring.                                                                                                                     |
| <b>Relatie-as</b>                      | De horizontale as in het besproken vierkwadrantenmodel. Ze geeft aan in welke mate je inzet op het behouden van de relatie met het kind of de leerling.             |
| <b>Inhoud-as</b>                       | De verticale as in het vierkwadrantenmodel. Ze geeft aan in welke mate je wel of niet inhoudelijk ingaat op wat gezegd of gedaan wordt.                             |
| <b>Afkoelen / uit de arena stappen</b> | Een reactie waarbij je tijdelijk niet op de inhoud of relatie inzet om escalatie te stoppen. Achteraf opnieuw verbinding en gesprek zoeken blijft belangrijk.       |
| <b>Tegenargumenteren</b>               | Een reactie waarbij je sterk op de inhoud inzet en probeert duidelijk te maken waarom een standpunt fout is, zonder veel ruimte te geven aan de relatie of emoties. |
| <b>Ieder zijn waarheid</b>             | Een reactie waarbij je sterk inzet op de relatie en open vragen stelt, maar de inhoud niet meteen corrigeert. Dit                                                   |

|                       |                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                       | kan nuttig zijn wanneer je zelf onvoldoende kennis hebt over het onderwerp.                                                                                                                                        |
| <b>Argumenteren</b>   | Een reactie waarbij zowel relatie als inhoud aandacht krijgen. Je luistert, onderzoekt standpunten kritisch, gebruikt betrouwbare bronnen en brengt ook eigen argumenten en normen in.                             |
| <b>Feit en mening</b> | Een onderscheid dat volgens de aflevering belangrijk is in gesprekken over controversiële onderwerpen.<br>Een feit moet met betrouwbare bronnen onderbouwd kunnen worden; een mening is een persoonlijk standpunt. |
| <b>Escalatie</b>      | Een situatie waarin emoties en spanning tijdens een conflict toenemen. De aflevering benadrukt dat inhoudelijke discussie weinig zin heeft zolang de spanning te hoog is.                                          |
| <b>Zelfregulatie</b>  | Het herkennen, begrijpen en beïnvloeden van je eigen emoties zodat je opnieuw tot een toestand                                                                                                                     |

|                          |                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                          | komt waarin je goed kan functioneren.                                                                                                                                             |
| <b>Co-regulatie</b>      | Het ondersteunen van een ander bij het reguleren van diens emoties.<br>Kinderen hebben hier volgens de aflevering in verschillende mate nood aan tijdens hun ontwikkeling.        |
| <b>Tolerantievenster</b> | De zone waarin iemand emotioneel voldoende gereguleerd is om te kunnen denken, leren en communiceren. Buiten dit venster kan iemand te sterk geactiveerd of juist bevroren raken. |
| <b>Hyper arousal</b>     | Een sterk geactiveerde toestand waarin iemand bijvoorbeeld erg boos, onrustig of gespannen kan zijn.<br>Regulatie helpt om opnieuw binnen het tolerantievenster te komen.         |
| <b>Hypo arousal</b>      | Een toestand van te lage activatie waarin iemand bijvoorbeeld bevriest, afsluit of weinig reageert. Ook dan is regulatie nodig om opnieuw binnen het tolerantievenster te komen.  |
| <b>Spiegelneuronen</b>   | Neuronen die in de aflevering worden aangehaald om te verklaren waarom                                                                                                            |

|                                  |                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                  | de kalmte van een ander mee kan helpen om zelf rustiger te worden.                                                                                                            |
| <b>Sympathische toestand</b>     | Een actiegericht toestand van het zenuwstelsel waarin het lichaam klaarstaat om te reageren. Bij sterke spanning kan deze activatie toenemen.                                 |
| <b>Parasympathische toestand</b> | Een rustiger toestand van het zenuwstelsel waarin onder meer hartslag en spierspanning kunnen dalen. Trager ademen wordt genoemd als manier om deze toestand te ondersteunen. |